

Uykuyla alakalı bir Brain Pickings yazısı okudum. Erken kalkmanın zamanımızda eskisi kadar önemli olmadığını anlatıyordu.

Erken kalkmak tarım toplumlarında önemli ve o kültürel alışkanlık devam ediyor. Ancak kimisi de geç kalkıp, geç yatmaya *programlı*. Bunların da uyku süresi aslında değişmiyor ama toplum bunların daha çok uyuduğu ve daha tembel oldukları kanaatinde.

Bilhassa ergenlik döneminde değişen hormonal denge yüzünden gençler geç yatıp, geç kalkmayı tercih ediyorlar. Ancak onların bu tercihi okulların saat yedi sekiz gibi açılmasına engel değil tabii. Ergenlik bir kere zorken, böyle şartlanmalar yüzünden iki kere zorlaşıyor. Bu uyku ritmi ondokuz, yirmi yaşına kadar devam ediyor, sonra yeniden erken kalkıp erken yatmayı tercih eden beden saatine dönüyorlar. Ancak kimisi hiçbir zaman bu erkenciliğe ulaşmıyor.

Burada anlattıklarımın bir kısmına -miş gelecek. Bir kısmını zaten biliyordum, başka yerlerde de okudum. Ben erken kalkmayı sevenlerdenim. Çalışmak için sabahın bereketine muhtacım. Ancak bildiğim kadarıyla ergenlik dönemindeki değişiklik artık önemli sayıda çalışma tarafından destekleniyor, okul saatlerinin ileriye alınması hem onların, hem de annebabalarının ruh sağlığı açısından iyi olacaktır.

Sonsuz olanın şimdiye kadar bitmesi gerekirdi diyor adam. Kelam delili konusunda konuşurken. *Sonsuz olanın şimdiye kadar bitmiş olması gerekirdi*. Bir başlangıç lazım, onun için. Kainat şimdiye kadar devam etmiş olamaz.

Bu mesele sonsuz kavramının günlük dil ve fizikle uyuşmamasından kaynaklanıyor. Aslında tersinden gidersek, bu sonsuz tanrının varolamayacağı gibi bir fikir de içerir. (Tanrı geçmişti sonsuz olduğuna göre, şimdiye kadar kainatla ilgili tüm meselesini halletmiş olmalıydı.) Bu fikri sair şekillerde kullanan ateistlerin, sonunda evren konusunda kullanılmasına itiraz etmemesi gerekir.

Sonsuz düşüncesine alışık değiliz. Aslında manasız olduğunu gördüğümüz halde bırakmıyoruz. Belki *sonsuz yoktur* desek, *sadece lafta vardır* desek, rahatlayacak herkes. **Sonsuz yoktur ve yokluk sonsuzdur**. Bunun dışında ne söylenebilir? Sonsuz olanın *varlığı* kainatın *varlığı* ile aynı değildir, bu ikisi farklı türlerden *varlıktır* ve biz sonsuzun ne türden bir varlık olduğunu bilmiyoruz.

Bu tabii şunu getirir, *Tanrı kainat gibi bir varlık değildir ve Kainat sonsuzluk gibi bir varlık değildir*. Biz bu *varlık* hapsine düşmüşüz, başka bir varlık bilmiyoruz, *nasıl var olunur* deyince elimizdeki araçlar belli. Bu meselenin başka kaçışını göremiyorum.

Varlık anlayışımızda eksiklik olduğunu kabul etmek zorunda kalacağız. Bir yerlerde bir eksiklik var, yani sonsuzdan bahsederken, gerek Tanrı ile ilgili olsun, gerek evrenle ilgili, bir şeyleri atlıyoruz veya bilmiyoruz veya kafamız basmıyor.

İnsanın faniliğinin temel işareti sonsuzluktan anlamayışı olabilir mi?

Kelam delili daha çok intihar bombacısı delili gibi duruyor. Evet, evrenin yaratılmış olduğunu isbat ediyor ancak o öyle bir şekilde isbat ediyor ki, bir yandan Tanrı'nın sonsuzluğu, bir yandan cennetin sonsuzluğu, bir yandan diğer tüm sonsuzluklar da gidiyor. Bunun kimin derdine derman olacağını anlamadım.

Kainatın başlangıcındaki Büyük Patlama'nın Kuantum alanlarıyla alakalı bir anormallikten kaynaklandığını iddia ediyorlardı. Bunun *neden* sorusuna cevap vermediği aşîkar. Ancak bir yandan da bu kadar büyük bir kainatın içinde yaşayınca, konunun sadece insan olamadığı fikri doğuyor ister istemez. Yani ben, şahsen kendi adıma konuşacak olursam, Güneş sisteminden ibaret bir evreni gayet yeterli bulurdum insanın imtihanı için. Çok büyütme, galaksiler koymaya, zamanca ve mekanca hafsalamızın alamayacağı kadar genişletmeye gerek yoktu. Ama geniş. Çok büyük ve çok yaşlı. Zaman da, mekan da milyarlarla, daha büyük sayılarla ölçülüyor ve sonsuz olmasa bile çok büyük. Buradan insana ve onun *imtihanına* nasıl gidersiniz?

Modern Teizm'in en büyük derdi bu herhalde. Ateizm'in de benzer sorunları var, *Tanrı'yı yok edeceğim* derken, kainatın tümünü, insanın tüm inançlarını ve tüm günlük aklını yok etmeye heves edebiliyor. Ateizmin argümanlarını, Tanrı'nın olmadığına dair argümanları fazla ciddiye alan birinin bunu hayatın diğer kısımlarına uyguladığında, yaşayacak herhangi bir sebebi kalmaz. Nedir, Tanrı'dan daha büyük olup da, bizi dünyada yaşamaya değer işler yaptıracak olan? Ancak çoğu aslında adı tanrı olmayan Tanrılara, bizim anladığımız manada inanmasa da, adı *misyon* olan, *bilim* olan bir takım tanrılara, kalplerinin köşesinde inanıyor. Kainat bu kadar boşsa, onu bilmemiz kimin ne işine yarayacak? İnsan eğer sonsuzda bir parçaysa, neticede sonlu bir vadede yok olacağına göre, hangi misyon yaşamayı anlamlı kılacak? Düşünmeyi *Tanrı'nın yokluğunda* bırakmayıp devam ederseniz, Ateizm'in de sunacağı pek bir şey yok.

Teizm'in derdi de maalesef benzer, Tanrı vardır derken, o kadar büyük laflar ediyorlar, etmek zorunda kalıyorlar ki, Tanrı'ya dair insanların ihtiyacı bütün umutlar yok edip gidiyorlar. Tanrı vardır diyorsun ve Tanrı *sadece* var oluyor, bir Pirus tanrısı. Aferin.